

Datum

Betreft Geldende coronamaatregelen rond de
gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022

Geachte burgemeester,

Op 16 maart is er in uw gemeente een verkiezing van de leden van de gemeenteraad. Op 14 en 15 maart kunnen kiezers hun stem vervroegd uitbrengen in een aantal stemlokalen.

In verband met het covid-19-virus gelden er in aanloop naar en tijdens deze verkiezing landelijke maatregelen.

Via deze brief informeer ik u nader over de coronamaatregelen die naar de stand van dit moment zullen gelden tijdens de verkiezingen en over welke invloed deze maatregelen hebben op het verkiezingsproces. Op 15 februari jl. is er een persconferentie geweest waarin nieuwe versoepelingen zijn aangekondigd, die op vrijdag 18 februari ingaan, dan wel voorgenomen zijn om op vrijdag 25 februari 2022 in te gaan onder voorbehoud van afronding van de nahangprocedure bij het parlement. Door deze versoepelingen zullen er minder coronamaatregelen gelden tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

Ik zal uw gemeente zo spoedig mogelijk nader informeren indien er nieuwe ontwikkelingen zijn. Op 15 maart is er een nieuw 'weegmoment' van de coronamaatregelen. Ik zal nadrukkelijk aandacht vragen voor de uitvoerbaarheid van eventuele maatregelen in zoverre zij het verkiezingsproces nog kunnen raken.

In deze brief ga ik in de eerste plaats in op de wettelijke activiteiten in het kader van het verkiezingsproces, dus activiteiten die voortvloeien uit de Kieswet en de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19. Daarnaast informeer ik u over de regels die momenteel gelden voor de niet-wettelijke activiteiten, waaronder de verkiezingsdebatten in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en de uitslagenavond.

Coronamaatregelen bij wettelijke verkiezingsactiviteiten

Tijdens de verkiezing zullen er in de stemlokalen, de tellocaties en bij de zittingen van het centraal stembureau een beperkt aantal hygiëne- en

gezondheidsmaatregelen gelden. In de bijlage vindt u een factsheet met een overzicht van deze (voorzorgs)maatregelen zoals deze gelden vanaf 25 februari.

Hoewel de verplichte regels zoals afstand houden zijn vervallen, geldt nog steeds het advies om elkaar de ruimte te geven. Daarom wil ik u vragen om de stemlokalen zo veel mogelijk te blijven inrichten op een manier dat voor wie dat wil de mogelijkheid bestaat om 1,5 meter afstand te houden. Hoewel kiezers niet meer verplicht zullen zijn de afstandsregel te hanteren, zullen kiezers die kwetsbaarder zijn voor het coronavirus zich comfortabeler voelen om naar het stemlokaal te komen als dit ruim is ingericht. Het plaatsen van kuchschermen is daarin nog steeds verplicht in het stemlokaal. Daarnaast geef ik u in overweging om bijvoorbeeld een looprichting aan te geven door het stemlokaal.

De belangrijkste maatregelen voor de verkiezing zijn:

- *Dragen van een mondkapje:* Vanaf 25 februari vervalt de landelijke verplichting tot het dragen van een mondkapje in publieke binnenruimten. In het stemlokaal, de tellocaties en bij zittingen van het centraal stembureau is het daarom ook niet verplicht om een mondkapje te dragen. Het is in het stemlokaal toegestaan dat kiezers en stembureauleden die dat willen een mondkapje dragen. Vanuit de zorgplicht die de gemeente heeft als werkgever van stembureauleden adviseer ik om voor stembureauleden en tellers die dat willen ook nog altijd de mondneusmaskers type II-R beschikbaar te stellen.
- *Afstand:* Er geldt geen verplichting tot het houden van de 1,5 meter afstand. Wel is nog altijd het advies om elkaar de ruimte te geven. Zoals hiervoor opgemerkt vraag ik de gemeenten nadrukkelijk hiermee rekening te blijven houden bij de inrichting van de locaties, zodat het voor ieder die dit wil mogelijk is om onderling afstand te houden.
- *Desinfectiemiddel:* In tegenstelling tot bij de Tweede Kamerverkiezing is het voor kiezers niet verplicht om bij de ingang van het stemlokaal hun handen te desinfecteren. Wel is het de bedoeling dat gemeenten faciliteren dat er bij de ingang van het stemlokaal desinfectiemiddel beschikbaar is, zodat kiezers die dat willen daar gebruik van kunnen maken.
- *Gezondheidscheck:*
 - Voor kiezers geldt geen verplichte gezondheidscheck.
 - Ook voor kiezers die vanwege een lichamelijke beperking hulp vragen bij het stemmen, geldt niet langer een gezondheidscheck. Stembureauleden die dat willen kunnen desgewenst een mondneusmasker type II-R dragen bij het geven van de hulp.
 - Voor stembureauleden en tellers is er wel een noodzaak dat zij actief een gezondheidscheck doen voordat zij hun werkzaamheden starten.¹ Het blijft immers belangrijk om thuis te blijven bij klachten en de quarantaineregels te volgen. De gezondheidscheck helpt hen bij de toepassing van die regels. Tijdens de afgelopen Tweede Kamerverkiezing moest de gemeente zelf de gezondheidscheck

¹ Dit geldt ook voor waarnemers die worden benoemd in een stembureau met beperkte toegang.

Datum

Kenmerk
2022-0000062158

afnemen bij stembureauleden en tellers. Dat zorgde voor een grote uitvoeringslast voor de gemeente op de dag voor de verkiezing. Daarom geldt er bij de gemeenteraadsverkiezingen een alternatieve werkwijze. Aan alle stembureauleden en tellers (en eventuele waarnemers in stembureaus met een beperkte toegang) moet een gezondheidscheck worden toegestuurd. De voorzitter vraagt voorafgaand aan de zitting van het stembureau of stembureauleden en eventuele waarnemers de gezondheidscheck hebben gedaan en vraagt hen anders dit alsnog te doen. Zorg bij eventuele uitval van stembureauleden en tellers alstublieft voor voldoende reserveleden en/of -tellers en maak daarover zo nodig afspraken met omliggende gemeenten om een beroep te kunnen doen op elkaars reservebestand.

- *Zelftesten:* op 11 februari jl. is uw gemeente ambtelijk geïnformeerd over de mogelijkheid om zelftesten te bestellen via het LCH-portaal. Die zelftesten kunnen worden gebruikt door stembureauleden en tellers voordat zij hun werkzaamheden starten. Op die manier hebben kiezers en andere stembureauleden een extra zekerheid. Het is niet verplicht voor stembureauleden om een zelftest te doen, maar het is een aanvulling op de andere maatregelen. (Als uw gemeente voor het inzetten van een stembureaulid aanspraak maakt op de quarantaineregels voor essentiële bedrijfsprocessen is het gebruik van een zelftest wel een van de voorwaarden, zie hieronder).
- *Quarantaineregels gemeenteambtenaren en stembureauleden:* Het uitgangspunt is dat iemand in quarantaine gaat na contact met een positief getest persoon. Er geldt een uitzondering als iemand recent zelf een infectie met SARS-CoV-2 heeft doorgemaakt (<8 weken geleden positief getest is en inmiddels hersteld is), óf een infectie met SARS-CoV-2 heeft doorgemaakt vanaf 1 januari 2022, óf een boostervaccinatie heeft ontvangen. Daarnaast hoeft een werknemer niet meer in quarantaine na een dergelijk contact, als diegene geen klachten heeft en in een essentieel proces werkt. Democratische processen, waar de organisatie van de verkiezingen onder valt, zijn een essentieel proces. Voor gemeenteambtenaren die werken aan de organisatie van de gemeenteraadsverkiezing, stembureauleden en tellers is dit ook van toepassing. Deze uitzonderingsmogelijkheid op de quarantaineregels geldt alleen als de inzet van reserveleden ontoereikend is. Bovendien is het een van de voorwaarden dat deze personen een zelftest doen. Het is aan de gemeenten om te beslissen of ze gebruik willen maken van de uitzonderingsmogelijkheid. Zo ja, dan gebeurt dat natuurlijk altijd in overleg met het stembureaulid, dat de keuze heeft alsnog in quarantaine te gaan. Een volledig overzicht van de regels over de uitzondering op de quarantaineregels voor werknemers in essentiële bedrijfsprocessen kunt u vinden via rijksoverheid.nl.² Uiteraard geldt deze uitzondering niet voor iemand die klachten heeft. In dat geval gaat degene in quarantaine en bij een positieve test in isolatie.

² [Uitzondering quarantaine voor werknemers in essentiële bedrijfsprocessen | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl).

Datum

Kenmerk

2022-0000062158

- *Coronatoegangsbewijs, sluitingstijden en de placeringsplicht:*
Het coronatoegangsbewijs (CTB) vervalt vanaf 25 februari. De wettelijke activiteiten in het kader van het verkiezingsproces, zoals het stemmen, het bijwonen van het tellen van de stemmen en het bijwonen van de zitting van het centraal stembureau, zijn overigens activiteiten waar nooit een coronatoegangsbewijs voor hoeft te worden getoond. Daarnaast vervallen de sluitingstijden en de placeringsplicht voor publieke plaatsen. Ten aanzien van wettelijke verkiezingsactiviteiten waren ook daar uitzonderingen voor opgenomen in de wet- en regelgeving. Mochten deze maatregelen terugkomen, dan zal dat zijn met inbegrip van die uitzonderingen.

Coronamaatregelen bij niet-wettelijke verkiezingsactiviteiten

Naast de hierboven beschreven wettelijke activiteiten vinden er rond een verkiezing ook activiteiten plaats die geen wettelijke grondslag kennen, zoals verkiezingsdebatten en de uitslagenavond. Als deze activiteiten op een fysieke locatie plaatsvinden verdient het de aanbeveling om bij bovengenoemde evenementen te zorgen voor een livestream, zodat personen die de bijeenkomst liever vanuit huis volgen daartoe de mogelijkheid hebben.

Tot en met 24 februari

Binnen de maatregelen die tot en met 24 februari gelden is het mogelijk dat er bij een verkiezingsdebat publiek fysiek aanwezig is. Een verkiezingsdebat geldt in beginsel als een evenement. Indien het wordt georganiseerd in een publieke plaats moeten dus ook de daarvoor geldende regels worden gevolgd. Omdat een verkiezingsdebat als evenement geldt, moet een CTB worden getoond en de sluitingstijd van 01:00 uur in acht worden genomen. Bij bijeenkomsten die CTB-plichtig zijn met minder dan 500 bezoekers geldt geen verplichting voor het dragen van een mondkapje en is een vaste zitplaats niet verplicht. Bij bijeenkomsten met meer dan 500 bezoekers is een vaste zitplaats wel verplicht en is het dragen van een mondkapje binnen verplicht, behalve als de aanwezigen zitten.

Met betrekking tot verkiezingsdebatten tot en met 24 februari wijs ik u graag nog op het volgende. Kandidaat-volksvertegenwoordigers hoeven in locaties waar een CTB-plicht geldt geen CTB te laten zien om te kunnen deelnemen aan een verkiezingsdebat. Dit geldt uitsluitend voor de deelname aan het debat. Na afloop van het debat, geldt op de locatie dus wel weer een CTB-plicht voor de kandidaat-volksvertegenwoordigers.

Er is sprake van een verkiezingsdebat wanneer het een debat tussen twee of meer kandidaat-volksvertegenwoordigers (dus personen die op een kandidatenlijst staan) van ten minste twee verschillende politieke partijen betreft.

Vanaf 25 februari

Bij een verkiezingsdebat dat vanaf 25 februari wordt georganiseerd, hoeft niet langer rekening te worden gehouden met het tonen van een CTB, het dragen van een mondkapje, de 1,5 meter afstand, de placeringsplicht, het scheiden van publieksstromen en de sluitingstijd van 01:00 uur. Deze regels vervallen vanaf 25 februari. Wel gelden de basismaatregelen, zoals goede ventilatie.

Datum

Kenmerk

2022-0000062158

In veel gemeenten wordt er op de woensdagavond een uitslagenavond georganiseerd. Ten aanzien van de uitslagenavond moeten de landelijke maatregelen in acht worden genomen en in lijn met de aangekondigde versoepelingen betekent dat dat bij de uitslagenavond enkel basismaatregelen, zoals goede ventilatie, in acht moeten worden genomen. Er hoeft volgens de aangekondigde versoepelingen geen rekening te worden gehouden met sluitingstijden of het tonen van een coronatoegangsbewijs.

Indien bij een dergelijke activiteit meer dan 500 personen aanwezig zijn moeten de maatregelen voor dergelijke evenementen in acht worden genomen. Dat betekent dat alle aanwezigen een CTB op basis van 1G (getest) moeten tonen.

Tot slot

De aankomende verkiezing vindt andermaal plaats onder bijzondere omstandigheden, zowel in de voorbereiding als in de organisatie van de verkiezingen zelf, en dat vraagt daarom weer veel van uw gemeentelijke organisatie. Ik spreek daarom via deze weg mijn waardering uit voor al het werk dat uw gemeente verzet voor de organisatie van de verkiezing. Tot slot wens ik u nog veel succes bij de laatste voorbereidingen van de verkiezingen en uiteraard tijdens de verkiezingsdagen zelf.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot